

„Lítil er barnsins uggi“.

»Lítil er barnsins uggi«. Stuttligt er at siggja, hvussu afturhaldið í Føroyum eins og aðra staðni deydaskjúkt krókir seg í eitthvørt lítið lívstekn, leitarskr eftir onkrum, ið kann geva eina forkláring uppá, hví arbeiðararorslan stígur so í stórum fram, har ikki kanónurnar og knýttnevin hefur bóklað hana niður — eina forkláring, ið kann geva troyst og ugga um, at tað »gæ« bara er ein »hekstisk Rómce«, áðrenn hin endiligi deyðin er yvir socialismuni. Í London er tað ein blaðkongur, í Danmark, Norgi, Svørriki, Finlandi o. s. fr. er tað okkurt annað, ið hevur spílt leikin fyrri ta eini ferðina hjá afturhaldinum. Á, ja, lítil er barnsins uggi«.

Men hvat kann tað hjálpa, at innbilla sær, at ein ikki fer við streyminum, tá árarar eru burturi. Hvat kann tað t. d. gagna at siga, at javnaðarmannasigurin í London hevur minni at týða enn valsigurin á Tvoroyri, tá ið sannleikin er, at arbeiðararnir í Onglandi rætt nú sum onga tíð áður fylkjast um socialismuna. Tað er ikki bert í London, men alla staðni í Onglandi, at javnaðarmenn hava vunnið við kommuvalini. Og tæy seinstu supperingsvalini til parlamentin hava givið stórsigur til javnaðarmenn — sum t. d. hitt just í hesum døgum henda valið í Hammersmith, har afturhaldsmennirnir taptu og gingu aftur frá 18815 stemmum til 6747, meðan javnaðarmennu gingu tilsvarendi fram og tóku mannin frá teim „konservativum“.

Tá ið okkara gævu harrar kunna fella seg upp til at blása deyðsblásturin yvir socialismuna í Onglandi og aðrastaðni, har hon nýliga hevur sýnt og sýnir bestu lívs- og sigurstekin er ikki annað at venta enn at hoyra deyðsklokkuna ringja yvir okkum her heima.

At okkara yvirspentu, deyðs-ræddu profetar siggja trol og og tala í nervosum fepurspenn- ingi er »psykologisk« interessant og stuttligt. Særliga stuttligt er at bíta merki í, at teir longu eru komnir so langt í orskapsins rúsi, at teir eru iferð við at halda líktuall yvir tann seinstu javnaðarmannin á tingi og í pættiskum orðastigi skriva javnaðarmannum deyðsaltestina:

»Teir doyðu vegna einkarsolumálini og trot uppá handli- kraft.«

So langt komnar tykist okkum teir vera við at koma ringin runt og afturkomnar til ta upprunaliga ræðslusjón teirra, tá teir sýnskir hava lisið sína egnu deyðsaltest, ið vit gita okkum hava ljóðað um soleiðis:

»Tí afturhaldsflakkar fækk- aðust í mannatali og hvurvu at enda av tingi, tí:

1) tit feldu uppskotini um við einkarsolu, brunatrygging, o. a. at veita tinginum, Føroyum, fólk og landi, innlokur til at stýða vinnulív og avrika tær mongu uppgávur á landi og sjógv, ið standa fyrri.

2) tit orkaðu einki at gera av tí, fólkid setti tykkum at avrika, men í ráðloysi og í hopileysari verjan av tí múgvan- di lupu títt naggatódn í alt, tit norðu víðe.

Kann tað ugga teir góðu profetar at sýna okkum, at tað er eydnast teim at blinda seg í báðum eygum, og at teir eins og strutsirnin halda allar vandar vera loknar, bert teir krógva

hövdið — ja so gjarna fyrri okkum. Lívið skal nóg tífðiga ríva frá eygum — og lá vakna teir við ræðslu. Tað er hart. Vit viðganga tað. Men soleiðis er nú lagnan.

Hví fáa ilt í eyguni,

»Krossur«, av at siggja á prent, at arbeiðararnir á Tvoroyri mæla til samhald? Er tað ikki náttúrligt at spyrja, at kann eftir, hvussu langt hin føroyski arbeiðsmaðurin er komin á samhaldsleiðina. Hví leggja ilt undir henda spurning, ið sjálvandi einans miðaði ímóti at vekja heildartankan, felagstankan, hina málvisu avgerðina at standa allir sum ein í komandi tókum?

Er tað fyrri at seta ein kila inn ímillum arbeiðararnar á Tvoroyri og norðanfyrri? Soleiðis kunnu í hvorjumfalli arbeiðararnir á Tvoroyri skilja tað. Men hví, og hví nýta ein so yvirleikan og háðandi tóna um Tvoroyra arbeiðarar? Hví so vanvirksliga kalla okkara orð um samanahaldið hjá Tvoroyra arbeiðarum fyrri geip(!) og annað? Hví so sjónskliga sýna sálarlisku av, at vit loyvið okkum at siga, at vit hugsaðu, at vit ikki gingu nokrum ov nær, tá ið vit sögdu, at Tvoroyra arbeiðarar vóru eina fremstir í samhaldi og felagskapi? Hví leika so í um fiskimannin Ole Poulsen og bera í boturlaka fyrri hin partin, reiðararnar? Er tað stórrí grund til at mistrúgva Óla enn reiðarafelaginum? Vit hugsa ikki, at fiskimenn kring landið, menn sum hava verið í breyðinum hjá teim, ið fóru á húsagang, vit hugsa ikki, at hesir menn undrast so nógv yvir og miskenna tolini, ið Óli talaði um. Liva vit, so spyrja vit. Eitt er givið, at reiðarafelagið hevur ikki lagt gyldugari prógv á borðið enn Óli: tó standa ímóti tølum, og tað kann verða bipp sum happ, hvorjum tolini koma aftur um brekku.

Já, fiskimenn kunnu brúkast til mangt, tað hava vit sæð. Men tað skal vera ósatt, at vit í »Føroya Social-Demokratie« hava nýtt teir sum skothjálva hvorki fyrri Daugaard Jensen, landsfúta Swane ella aðrar danskar embætismenn ella fyrri nokrum ella til nakað, sum kann verða teim til minnan. Men tað kunna ikki teir, ið ringu »Skarsteins« sakina í hendi, siga. Hví varð so burtur úr hesi sok, sum tað bleiv? Javnaðarmenn vóru ikki í teirri millumtingnevndini, ið við ollum limum sínum góðkendi politiraportina. Tað var heldur ikki javnaðarmáður, ið av fyrsta sinni spenti ímóti einari rættsligari granskan, men sum uppá kvamsvís seinri kravdi hesa granskan aftaná, at hin av sambandsmonnum og sjálvstýrismonnum góðkenda vannlukku politiraport var framkominn og hevði verið til viðgerðar á danska tingi. Ein rapport, ið fíndi »Krossins« greinir í skeljar, og sum tess vegna vildi gjørt, at ein rættslig granskan aftaná millumtingnevndarinnar ræðsning av raportini einans vildi lagt svull omaná sár fyrri »Skarsteins« menn sum fyrri Føroya fiskimenn í síni heild. Soleiðis kundu ikki leikast. Nei! Tað

vóru Føroya fiskimenn ov góðir at brúkast til, sjálvt um tað skuldi kunna spunnist nakrir politiskir endar burtur úr tí.

Vit kunna á okkum, at Føroya arbeiðarar skilja ættanina og orindini hjá greinini »Samhald« í Krossi, og at hon ikki ríni á longri enn at skinninum. Samhaldið í »Føroya Social-Demokratie« skal »Krossur« ikki missa svovnin fyrri — tað skal nokk ganga ta beini leiðina.

Eplir og eplavelting.

Eplir eru ein frukt, sum vit Føroyingar kunna fáa nógv av, bara tæy verða dyrkað, tað vil siga dyrka av leimnum, sum hava nakað at vella í. Ti eru, eplir ein gróði, ið hevur stóran týdning fyrri lívssupphaldið hjá okkum Føroyingum. Tað hevur sanniliga ikki so lítið at siga í einum húsi, at húsbóndin kann fáa so nógv eplir av sínum egna arbeiði, sum hann brúkar til húsarhald allt árið, og kann kanska afturat selja nakrar sekkir um hann kann fáa prís fyrri teir. Her vesturi í Miðýggi hava vit nú í fleiri ár velt eplir á ein annan hátt enn teir gomlu brúktu. Teir saksaðu opinekrum í staðin hava vit velling, sum vit kalla reimaavelting. Hendan vellingar- máta brúka vist nú aðrir Føroyingar enn vit Miðýingar. Ein sera góður máti! Ti umframt nógv eplirgevu hesin vellingar- máti nógv gras árið eftir. Men nú sær tað út her, sum um vit fara at verða noyðdir at halda uppá við hesari velling, um vit ikki skulu fáa allar okkara bót heilt oyðlagdan. Hvussu tá spyr onkur. Ein so góður vellingar- máti mátti ikki oyðlagt boin! Já, sum nú er verður bót okkara heilt oyðlagdur. Tað ger seyðurin, sum gongur á bonum um veturin. Hann er hertilgaur at grava ella skava hesar veltur eftir eplum. Eitt stykki sum er velt á henda hátt, og sum um heystið blivur velt aftur lagt, so velt, at tað er so slætt, sum tað kann fáast, verður av seyðinum so skjótt hann um heystið kemur inn á bóin, uppgivin. Hetta heldur seyðurin áfram við líka til hann tann 20.—25. maí verður ríkin út av bonum. Fyrr fer hann sjáldan. Tá ið tað so kemur aftur til tað stykkið, sum tú um heystið legði slætt kennur tú tað valla aftur, sum tað er gjøgn- um grivið av seyðinum, og um tú so skal fáa nakað grasrátt á hesum stykki, so mást tú hava eitt stórt arbeiði við at leggja tað slætt aftur, men tó fæst tað ikki so slætt, sum tað eigir at vera, tess vegna at seyðurin hevur farið so illa við tí at nógv av moldini er burtur og so fylgjur at ein ikki fær tað gras av sínum stykki, sum ein annars hevði fingið, um tað hevði fingið frið.

So stalt er tað greitt, at her má nakað gerast av okkara heid- aðu logtingsmonnum, so at arbeiði hjá traðarmonnum í Føroyum má verða tryggja ímóti at verða oyðlagt ella »forringað« av seyði og øðrum leysgangandi fenaði — og tað má ikki drálást men gerast skjótt og brátt.

Vellingararbeiði má ikki tær- nast, steðgast, men fremjast og og lívgast, so vit kunna í hvor- um falli dyrka tæy eplir, vit brúka her á landi.

Man tað vera nakra staðni í verðini, at tæy menn eiga sama stykkið til hvørt silt móti hvor- um øðrum stríðandi brúk, at annar hevur fenað sín gangandi á bonum frá 25. októbir til 15. maí, men sum oftani til 20.—25. maí, meðan hin má finna seg í, at hesin fenaður oyðleggur ein part av hansara gróði? Eg hugsi ikki at tilíkt ósilki finst aðra- staðni enn í Føroyum.

Vit Føroyingar eru tessverri ov afturlaga her sum í so mong- um fori. Tað kann ikki ganga longur, vit tola tað ikki.

S. F.

Tølini.

Mær var ikki ættlandi at tala aftur um fiskimannu tapini við trotabúgum í Føroyum fyrr enn mær vóru stundir givnar at koma til bolus í tapstolunum.

Reiðarafelagsins »Erklæring« undraði meg og undrar meg, tí eg havi tøluni, ið so nógv er talað um, frá formanni Føroya Fiskimannafelags, ið sjálvur hevur fingið tæy frá Jacob Olsen, ið var á amtsskamtórinum. Og hvør hevur ikki áður høyr- um fiskimannu tapini? Hvat munu teir, ið hava litið tap kring um Føroyar, hvat munu teir siga, tá ið teim knappliga verður sagt, at teir hava tapt at kalla einki?

Eg hevði, sum sagt, ætlað at stelda við hesum, til gjøllari var granskað. Men av tí, at eg nú fari út at fiska, og eingin veit hvørja lagnu havið geymir, helt eg meg ikki kunna lata vera at siga hesi fyrirbilsorðini.

Ole Poulsen, fiskimaður.

„Smá hugskot“.

Kammerat! Undertegnede kan ikke med sin bedste Vilje undgå at svare paa oven citerede Stykke, der stod i nærværende Blad. Jeg maa desværre snare dit gamle demokratiske Hjerte med, at der endnu eksisterer en Form for Medalfjer iblandt Socialdemokrater. Erindte Stauning og Steineke med Hensyn til den Form for Hædersbevisning vore sloute Kammerater modtog for deres Arbejde henholdsvis i Grønlandssagen og vedrørende de sociale Love. Men Gud bevare os for at skænke Hædersbevisninger eller Ordener til »Idioter«. Man at du, som gammel Demokrat, kan forarges over, at Kammerater, hvad enten det er en enkelt Person eller en Fagorganisation, som af en eller anden Grund henvender sig til vor Fører Stauning og titulerer ham med du eller Kammerat, det gaar ud over min og flere Kammeraters Forstand, idet jeg og vi mener, at vi er alle lige, hvad enten det er den jævne Arbejder eller en Kammerat, som ved vor Stemme er blevet vor Fører. Du maa dog vide, at Frihed, Lighed og Broderskab er vort Program. Angaaende Titten Ekselence tor

jeg nok sige, at du er kommet lovlig langt ud paa Skraaplanet. Du ved, at Socialdemokraterne ved Overtagelsen af Regeringen selv afskaffede Titten.

Nej, Kammerat! Vi er ikke skabte til Højhed og Blæst, men bliver ved Jorden, det passer os bedst.

Med Tak for Optagelsen.

O. M. Schultz.

Tiðindi.

Sunnbeur.

Ær lembir 4 lomb.

Um daginur hendi her tað merkiliga, at ein ær lembið 4 lomb. 2 doyði, men hin bæði livu. Tilíkt vita menn ikki hava henta her áður.

Tiðindi eru sum eingi. Fólkid livir væl. Mannfólkid er at kalla alt á Suðurlandinum.

Tvoroyri.

Arbeiðsloysi.

Enn koma skip av og á heim av Suðurlandinum. Tæy seinstu boða frá betri fiskilíkindum.

Hóast tað skuldi verða hægsta arbeiðsið nú, er arbeiðsloysi stórt. At vilja arbeiða og ikki fáa arbeiði, tað er svárt, og einki høyrst frá kolinum!

Hitt »svarta gullið« liggur í fjøllunum, og tó má fólkid í dalinum at kalla svolta! Ein login tíð! Eitt logið samfelag, vit liva í!

TÍÐINDI ÚR ÚTHEIMINUM

Yvir 120.000 kr.

hava teir danski arbeiðararnir savnað inn til teir neyðar arbeiðarar, ið slignir eru til jarðar í Eysturriki av fascistinum Dolfus.

400 arbeiðarar sparraðir inni í eini kolminu.

Í Senitze, tætt við Serapero er ein ræðulig vannlukka hend. Við eini eksplosjón er ein partur av eini kolminu her raplaður saman. 400 arbeiðarar eru sparraðir inni, 80 drignir út sum lík.

Kriggstekin í eystri.

Ikki rora við Kina, her ráða vit, sigur JAPAN í eini erklæring, ið hevur sett londini, særliga Rusland, í sterka sinnssrørslu. Verður tað krigg? spyrja menn.

Ber tað móti ljósari tíðum?

Summir siga ja, aðrir siga nei og skelva í kriggsóttu. Eitt domi um, at summir siggja ljóst fyrri stavn, er, at øll verða byggir skip.

Kollvelting aftur í Spaniu?

Ríkisstýrið í Spaniu er frá farið. Heila ríkið sigst at vera í ósng — og eingin veit, hvussu dagurin í morgin verður: friður ella nýtt borgarakrigg?

Moderne Profet om Fremtiden.

En Monsieur Raymond i Frankrig, en kendt Astrolog, har udtalt sig om, hvad Fremtiden berer i sit Skod. Astrologen paastar bl. a., at en Krig mellem Japan og Amerika vil udbyrde i 1946. 1935 bliver der Krig mellem Rusland og Japan, de Gule vil sejre. I Europa vil Forholdene bedres og der vil være Fred forelobig. Hr. Hitler faar 10 Aar at udfolde sig i, hvorefter han er færdig.

Den, der lever, faar se.

Ansvarhavandi blaðstýrari fyrri Suðuroyar-síðuna: P. M. DAM